KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 25.5.2005
KOM(2005) 218 končno

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Osnutek Deklaracije o usmeritvenih načelih za trajnostni razvoj

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Osnutek Deklaracije o usmeritvenih načelih za trajnostni razvoj

Svetovna komisija za okolje in razvoj je trajnostni razvoj določila kot razvoj, ki sedanjim generacijam omogoča zadovoljevanje svojih potreb, ne da bi se zaradi tega zmanjšala sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje. Evropska unija odločno podpira Deklaracijo s konference Združenih narodov o okolju in razvoju (Earth Summit) v Riu de Jeneiru leta 1992. Na nadaljnji konferenci „Rio + 5“ so se Evropska unija in njene države članice odločile, da bodo sprejele strategije za trajnostni razvoj. Amsterdamska pogodba, podpisana leta 1997, je v skladu s členi 2, 3 in 6 Pogodbe ES za glavni cilj Evropske unije določila trajnostni razvoj. Leta 2001 je Evropska unija v Göteburgu sprejela svojo strategijo za trajnostni razvoj. Leta 2002 je Evropski svet v Barceloni strategiji dodal zunanjo razsežnost in Evropska unija je aktivno podprla sklepe Svetovnega vrha o trajnostnem razvoju v Johannesburgu.

Evropska unija je odločno zavezana trajnostnemu razvoju. Ta je ključno načelo vseh njenih politik in ukrepov. Cilj Evropske unije je ustvariti družbo, ki temelji na svobodi, demokraciji in spoštovanju temeljnih pravic, ki spodbuja enakost možnosti in solidarnost znotraj in med generacijami. Delovala bo za trajnostni razvoj Evrope, ki temelji na uravnoteženi gospodarski rasti in stabilnosti cen, visoko konkurenčnem socialnem tržnem gospodarstvu s ciljem polne zaposlenosti, visoke ravni izobraževanja in socialnega napredka in visoke ravni zaščite in izboljšanja kakovosti okolja. S proaktivnim pristopom lahko Evropska unija spremeni potrebo po zaščiti okolja in socialni koheziji v priložnosti za inovativnost, rast in delovna mesta. Obnovljena Lizbonska agenda je temeljna sestavina splošnega cilja trajnostnega razvoja, ki nam omogoča, da z bolj dinamičnim gospodarstvom spodbudimo naše širše socialne in okoljske ambicije. Sinergija med obema strategijama nas bo pripeljala do dinamične in trajnostne družbe.

Evropska unija in njene države članice prav tako močno vodijo pri spodbujanju mednarodnega trajnostnega razvoja in stalnega dialoga z drugimi državami o učinkovitem svetovnem delovanju za trajnostni razvoj. Evropska unija je prepričana, da lahko v celoti izpolni svoje notranje prednostne naloge le, če istočasno uspe tudi na svetovni ravni. Osnutek Deklaracije o usmeritvenih načelih za trajnostni razvoj, priložen temu sporočilu, je namenjen pomoči pri usmerjanju obnavljanja strategije za trajnostni razvoj. Deklaracija ponavlja široko dolgoročno vizijo trajnosti, določi glavne cilje politik in ukrepov Unije in opiše način za dosego teh ciljev. Ta usmeritvena načela ustrezajo osnovnim vrednotam dinamičnega evropskega družbenega modela. Podprla bodo našo ambiciozno agendo in nam pomagala pri ustvarjanju boljše kakovosti življenja za vse, zdaj in v prihodnje.

V skladu s temi načeli in po zahtevi pomladanskega Evropskega sveta bo Komisija kasneje to leto predstavila predlog za novo, bolj razumljivo in ambiciozno strategijo za trajnostni razvoj. Vsebovala bo dolgoročne usmeritve, jasne namene, cilje in učinkovite nadzorne mehanizme ter bo bolje izrabila sinergijo med dopolnilnimi ukrepi in politikami. Notranje in zunanje razsežnosti trajnosti bodo v celoti vključene v novo strategijo.

Osnutek Deklaracije o usmeritvenih načelih za trajnostni razvoj

Trajnostni razvoj je ključni cilj za vse politike Evropske skupnosti, določene v Pogodbi. Njegov cilj je stalno izboljševanje kakovosti življenja na Zemlji za sedanje in prihodnje generacije. Gre za ohranitev Zemljine sposobnosti ustvarjati življenje v vsej njegovi raznolikosti. Temelji na načelih demokracije in na pravni državi ter na spoštovanju temeljnih pravic, ki vključujejo svobodo in enake možnosti za vse. Prinaša solidarnost znotraj in med generacijami. Želi spodbujati dinamično gospodarstvo z visoko stopnjo zaposlenosti in izobraževanja, zdravstvene zaščite, socialne in ozemeljske kohezije ter zaščite okolja v mirnem in varnem svetu, ob upoštevanju kulturne raznolikosti.

Evropska unija in države članice, same in s partnerji, so za dosego teh ciljev v Evropi in po svetu odločene slediti in spoštovati naslednje cilje in načela:

Ključni cilji

ZAŠČITA OKOLJA

Ohranitev Zemljine sposobnosti ustvarjati življenje v vsej njegovi raznolikosti, spoštovanje omejitev naravnih virov našega planeta in zagotavljanje visoke stopnje zaščite in izboljšanja kakovosti okolja, preprečevanje in zmanjšanje onesnaževanja okolja in spodbujanje trajnostne proizvodnje in porabe, da bi se odpravila povezava med gospodarsko rastjo in propadanjem okolja.

SOCIALNA ENAKOST IN KOHEZIJA

Spodbujanje demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ki ustvarja enake možnosti in se bori proti vsem oblikam diskriminacije.

GOSPODARSKA BLAGINJA

Spodbujanje uspešnega, inovativnega, z znanjem bogatega, konkurenčnega in ekološko učinkovitega gospodarstva, ki omogoča visoko življenjsko raven ter polno in visokokakovostno zaposlitev v vsej Evropski uniji.

IZPOLNJEVANJE NAŠIH MEDNARODNIH OBVEZNOSTI

Spodbujanje ustanavljanja in ohranjanje stabilnosti demokratičnih institucij po svetu, ki temeljijo na miru, varnosti in svobodi. Aktivno spodbujanje trajnostnega razvoja po svetu in zagotavljanje, da so notranje in zunanje politike Evropske unije v skladu z globalnim trajnostnim razvojem in s svojimi mednarodnimi obveznostmi.

Usmeritvena načela politike

SPODBUJANJE IN ZAŠČITA TEMELJNIH PRAVIC

Postaviti človeka v osrčje politik Evropske unije s spodbujanjem temeljnih pravic, bojem proti vsem oblikam diskriminacije in s prispevkom k zmanjšanju revščine po svetu.

ENAKOST MED GENERACIJAMI IN ZNOTRAJ GENERACIJ

Obravnavanje potreb sedanjih generacij, ne da bi se s tem zmanjšala sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe v EU in drugje.

ODPRTA IN DEMOKRATIČNA DRUŽBA

Zagotavljanje državljanske pravice dostopa do podatkov in zagotavljanje dostopa do pravnega varstva. Nuditi primerno svetovanje in možnost udeležbe vsem zainteresiranim strankam in združenjem.

SODELOVANJE DRŽAVLJANOV

Spodbujanje soodločanja državljanov. Spodbujanje izobraževanja in javne ozaveščenosti glede trajnostnega razvoja. Obveščanje državljanov o njihovem vplivu na okolje in njihovih možnostih za več trajnostnih odločitev.

VKLJUČEVANJE PODJETIJ IN SOCIALNIH PARTNERJEV

Spodbujanje socialnega dialoga, podjetniške socialne odgovornosti in zasebno-javnih partnerstev za več sodelovanja in skupne odgovornosti ter dosego trajnostne proizvodnje in porabe.

SKLADNOST POLITIKE IN UPRAVLJANJE

Spodbujanje skladnosti med vsemi politikami Evropske unije in skladnosti med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in globalnimi ukrepi za povečanje njihovega prispevka k trajnostnemu razvoju.

VKLJUČEVANJE POLITIKE

Spodbujanje vključevanja ekonomskih, socialnih in okoljskih načel, da se s čim večjim izkoriščanjem instrumentov za učinkovitejše predpise, kot so uravnotežena presoja vpliva in posvetovanje z interesnimi skupinami, uskladijo in vzajemno krepijo.

UPORABA NAJBOLJŠEGA DOSTOPNEGA ZNANJA

Zagotavljanje, da se politike razvijejo, ocenijo in izvajajo na podlagi najboljšega dostopnega znanja in da so gospodarsko zdrave in stroškovno učinkovite.

PREVIDNOSTNO NAČELO

Previdnostni pristop povsod, kjer obstaja objektivna znanstvena negotovost, da se prepreči morebitna nevarnost za človeško zdravje ali za okolje ter se preventivno ukrepa.

ONESNAŽEVALCI NAJ PLAČAJO

Zagotavljanje, da cene za družbo izražajo dejanske stroške proizvodnje in porabe in da onesnaževalci plačajo za škodo, ki jo povzročijo človeškemu zdravju in okolju.